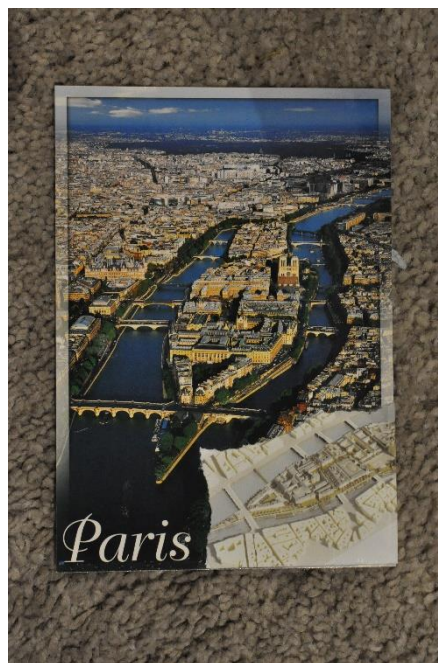

Franse president wil Île de la Cité van Parijs revitaliseren.

Vele Franse presidenten hadden de ambitie om een footprint na te laten in Parijs. Georges Pompidou nam het initiatief voor het Centre Pompidou, ook gekend als Beaubourg. François Mitterand koos voor een nieuwe Nationale Bibliotheek, de BnF ontworpen door architect Dominique Perrault. Dit jaar neemt François Hollande afscheid zonder een concreet gebouw. Hij opteerde voor een scenario van renovatie van Île de la Cité, het historisch eiland waarop de kathedraal Notre-Dame is gesitueerd en dat op de UNESCO lijst staat van het werelderfgoed. Wat dit studiewerk heeft opgeleverd is te zien in een expositie maar ook in de virtuele wereld.

Lutèce, de Romeinse naam voor de geboorteplaats van Parijs, is nauw verbonden de site aan de Seine. Twee eilanden in de rivier, Île de la Cité en Île Saint Louis vormen het hart van Parijs. Île de la Cité is 1,18 km lang en 250 meter breed, een oppervlakte van 22 hectaren. Er wonen amper duizend mensen op dit eiland.

De site behield haar middeleeuws karakter tot in de 2de helft van de 19de eeuw. Baron Georges-Eugène Haussmann, meer gekend om de aanleg van de nieuwe boulevards, liet 80 % van het eiland afbreken om er nieuwe publieke bouwwerken op te trekken, onder andere een

justitiegebouw en een nieuw ziekenhuis. Het oude ziekenhuis Hôtel Dieu werd gesloopt, wat toeliet om een groot plein voor de kathedraal aan te leggen. Het geplande hospitaal moest voldoen aan de nieuwe inzichten en eisen die de geneeskunde toen stelde. Een project voor een bisschoppelijk paleis, een ontwerp van Viollet-le-Duc, verdween na de val van Napoleon III definitief in de archiefdozen. Zo bleef een gedeelte van de woningbouw aan de noord-oost zijde bewaard tot op heden.

Historisch document met daarop de bebouwing van de 2de helft 19de eeuw

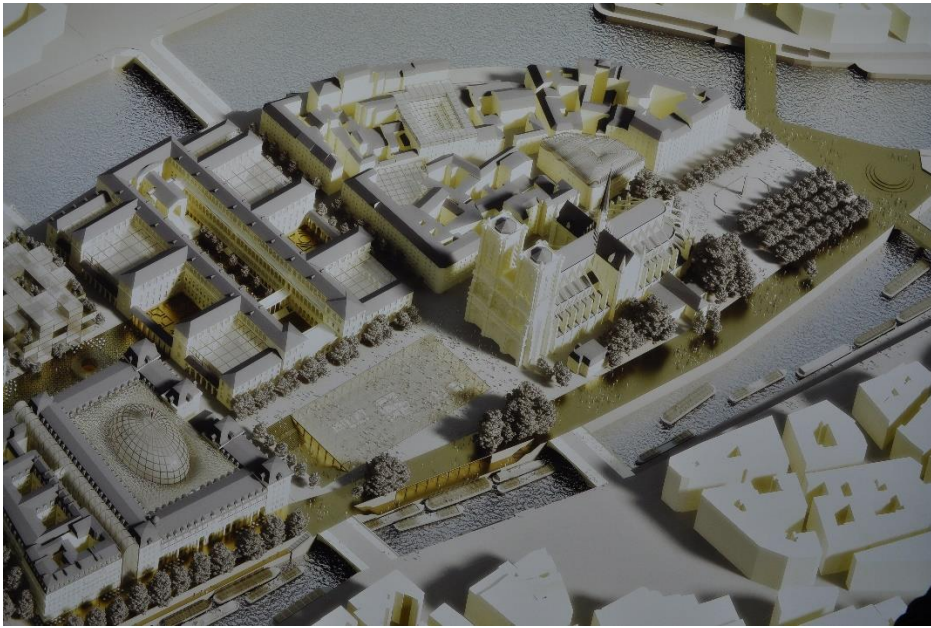

Naar schatting wordt dit eiland jaarlijks door 14 miljoen toeristen bezocht, in de eerste plaats om de kathedraal Notre-Dame te bezichtigen. Daarvan bezoeken één miljoen de Sainte-Chapelle en een half miljoen de aanpalende Conciergerie, twee toeristische trekpleisters die gelegen zijn binnen de site van het Justitiepaleis. Met de steeds groter wordende veiligheidsvoorschriften ontstaan steeds langere wachtrijen om deze twee uitzonderlijke monumenten te bezoeken. De huidige sanitaire infrastructuur voor de toeristen op het eiland is ondermaats. Ter plaatse is er ook geen informatie beschikbaar over hoe deze site zich heeft ontwikkeld in de loop der eeuwen.

President Hollande gaf in 2015 aan Philippe Bélaval, president van het *Centre des monuments nationaux*, en aan architect Dominique Perrault de opdracht om scenario's te ontwikkelen voor deze site, een project van revitaliseren dat de naam kreeg van *L'île-Monument 2040*.

In plaats van de middeleeuwse steegjes opteerde Haussmann voor monumentale volumes met grote binnenkoeren die vanaf de straatzijde niet zichtbaar zijn. Wat direct opvalt in de overzichtstekening is dat Perrault pleit om de vele binnen gebieden met een uiterst lichte constructie van metaal en glas te overkappen waardoor een ander gebruik van deze vides mogelijk wordt. De verbouwing van het British Museum in Londen of het Reichstag in Berlijn zijn goede voorbeelden hoe dit intensifiëren kan gebeuren.

Detail project L'île-Monument 2040 © DPA Paris

Drie belangrijke instituties willen in de toekomst op het eiland blijven maar dan in gewijzigde samenstelling en gebruik. Ziekenzorg blijft aanwezig aan de noordzijde wat toelaat het gedeelte dat uitgaat op het plein voor Notre-Dame een andere bestemming te geven. Wat de invulling kan zijn is nog niet bepaald en vraagt verdere studie. Het hoofdkantoor van de Parijse politie zal worden aangepast. Nu staan aan de zuidzijde vele politieauto's geparkeerd, juist de mooiste zone om te wandelen langs de Seine. Waarom zouden aan deze zijde op de begane grond van het politiekantoor geen terrassen kunnen komen met kleine drankgelegenheden stelde Perrault tijdens de persconferentie. Het Justitiegebouw zal ook op het eiland blijven maar een aantal gerechtelijke afdelingen zullen de site verlaten. Wat overblijft krijgt meer plaats en gelijktijdig komen een aantal gebouwen vrij voor een herbestemming. De gevel richting Place Dauphine wordt de hoofdingang van het Justitiegebouw en het plein krijgt opnieuw haar oorspronkelijke helling. Hier toont Perrault hoe een inzicht in de topografie interessante oplossingen kan opleveren om tot een betere publieke ruimte te komen en gelijktijdig functionele problemen te oplossen. Het belangrijkste is echter dat een herstructurering zal toelaten de reeds vermelde Sainte-Chapelle en de Conciergerie als een autonome kern te ontwikkelen los van het Justitiegebouw. Wie nu een bezoek brengt aan de Sainte-Chapelle komt eerst op een binnenkoer met geparkeerde auto's!

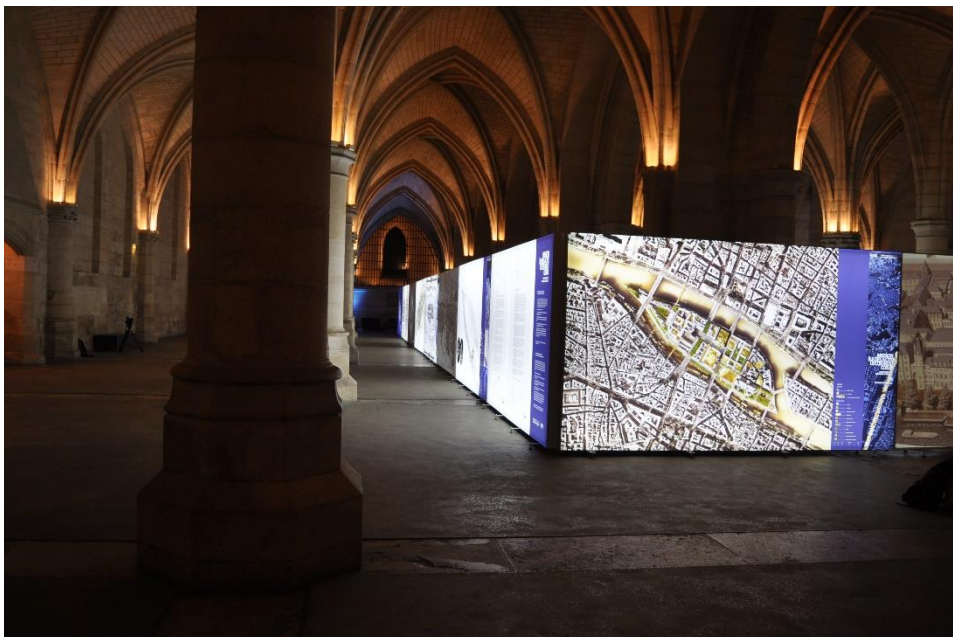
Er werd niet gekozen om de volledige site als wandelzone om te turnen. De weg langs de Seine aan de noordzijde wordt behouden wat toelaat de

belangrijkste functies te bedienen. De twee belangrijke doorsteken noord-zuid blijven behouden en worden qua profiel aangepast. De basisoptie is om meer een oost-west penetratie van het eiland te bekomen om van Notre-Dame te kunnen wandelen naar het Louvre. Met een aantal kleine ingrepen is dit mogelijk waardoor een andere beleving van het eiland kan ontstaan. Het idee van de heraanleg van Place Lutèce is één element van de in totaal 35 voorstellen. Door het aanbrengen van een uniforme vloerbekleding tussen de oostgevel van het justitiegebouw en het ziekenhuis krijgt het eiland een centraal plein met karakter.

Enkel op één locatie wordt een nieuw volume geïntroduceerd. De kleine bloemenmarkt verdient een opwaardering. Vooreerst kopen toeristen nauwelijks bloemen en meer en meer bewoners kiezen om hun appartement te verhuren via RB&B wat de verkoop van bloemen nog verminderde. Voor Perrault kan bijvoorbeeld hier een structuur komen waar zowel bloemen worden verkocht als Franse streekproducten. Hij ontwierp geen gebouw, hij lanceerde enkel een idee, een mogelijkheid om de site te activeren.

De brutale en radicale ingreep van Haussmann staat radicaal tegenover de subtiele strategie die Bélaval en Perrault voorstellen. De samenwerking tussen de hoogste instantie die het historisch patrimonium in beheer heeft en een Franse architect met wereldfaam resulteert in een intelligent plan waarbij gekozen wordt voor een bijdrage aan de publieke ruimte. Hollandse koos niet voor een opzichtig spektakel zoals de Amerikaan Gehry bedacht voor de industrieel François Pinault, hij zet iets in gang met het besef dat het bouwen aan de stad meer is dan een object neetpoten in een bos aan de rand van de hoofdstad.

Expositie in "La Conciergerie" foto: Marc Dubois

Tot 17 april is de expositie te zien in de schitterende ruimte van "La Conciergerie". Het concept voor de presentatie die Perrault bedacht is helder en gefocust op het groot publiek. Hij koos voor een lange, lichtgevende omheining, een palissade met 22 lichtgevende wanden om zowel de analyse als de 35 voorstellen te presenteren. Daarnaast ook projectie met vele historische documenten. Met het beeld van een omheining wilde Perrault figuurlijk verwijzen naar een "bouwplaats", een plaats waar er werk aan de winkel is. Wie de expositie niet ter plaatse kan bezoeken of de wandeling niet kan maken met 11 stopplaatsen kan een gratis app downloaden om Île-Monument te ontdekken en de voorstellen om op de eerste plaats de publieke ruimte te verbeteren.

Bij dit project geen luxueuze catalogus, wel een ploofolder met alle informatie en een uitwerkte website en app. Via deze weg wil men zoveel mogelijk reacties ontvangen, voorstellen die vervolgens worden gebundeld in een strategische nota, een stappenplan en een boek. Op het einde van zijn ambtstermijn wil president François Hollande iets in gang zetten waar de aandacht gaat naar verbetering van de publieke ruimte in het toeristisch hart van de Franse hoofdstad. *L'Île-Monument 2040* is geen sciencefiction, maar een haalbaar toekomstbeeld om zowel de Parijzenaar als de toerist toe te laten dit hart van de hoofdstad intenser te beleven zonder de site te commercialiseren.

Philippe Béalval, president van het Centre des monuments nationaux en architect Dominique Perrault tijdens persconferentie.foto: Marc Dubois

Marc Dubois

www.missioniledelacite.paris

www.perraultarchitecture.com

www.monuments-nationaux.fr

